

מכתב ללינקה

מאת תמי שם-טוב

לפניכם פרק מתוך הספר "ואיך קוראים לך עכשיו". הספר נכתב לפי סיפורה האמיתי של לינקה. לינקה, ילדה יהודייה בת עשר, התחבאה בהולנד הכבושה בידי הנאצים בתקופת השואה. היא מצאה מקלט בכפר נידח אצל רופא ואשתו, שהחביאו אותה למרות החשש לחייהם. לינקה הסתירה את היותה יהודייה מילדי בית הספר, מהשכנים ובעיקר מהחיילים הגרמנים. בכל אותם ימים חיכתה למכתבים המצוירים של אביה, שהסתתר במקום מחבוא אחר. המכתבים הגיעו אליה בדרך נסתרת, ונטעו בה תקווה שהיא ואביה יצאו ממקום מחבואם וישובו הביתה. ואכן, לינקה הצליחה להינצל, ולאחר המלחמה פגשה את אביה. כיום לינקה חיה בארץ ושמה נילי גורן.

קראו את הפרק שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

רופא הכפר מסר ללינקה את המכתב הראשון אחרי שלימד אותה להכין סירופ נגד שיעול. הם עמדו בחדר הפנימי בבית המרקחת מול שולחן העבודה הגדול, ולינקה לא העלתה על דעתה שבכיס המקטורן השחור של דוקטור קולי מונח מכתב מאבא שלה. היא הייתה מרוכזת בהכנת התרופה: שקלה אבקה על המאזניים, מדדה מים בכוס מדידה, ערבבה את שני המרכיבים בבקבוק מזכוכית עבה ירקרקה, פקקה את הבקבוק בפקק שעם והחלה לנער אותו. 5

זו הייתה תרופה קלה להכנה, אבל לינקה שמחה בה, גם מפני שרצתה לעזור לרופא וגם כי הרגישה שעכשיו הוא סומך עליה יותר. ד"ר קולי כבר הרשה לה לעבוד קצת בבית המרקחת: לחטא בבקבוקים, להסיר מהם תוויות ישנות, לכתוב תוויות חדשות ואפילו לארוז כדורים ואבקות בניירות דקיקים. אבל עד אותו יום הוא לא הרשה לה לרקוח תרופות בעצמה. כשתגדל, חשבה, תלמד רפואה או רוקחות ותכין תרופות מסובכות יותר ויותר. 10

"את יודעת, לינקה," אמר ד"ר קולי בקולו הרך, "אילו האנשים פה היו יודעים שאת מכינה את הסירופ ולא אני, הם היו חושבים שהוא לא טוב, וזו הרי שטות גמורה. את מכינה אותו בדיוק לפי ההוראות שלי, בדייקנות רבה, לא פחות טוב ממני."

15 ד"ר קולי הזכיר לה שהיא צריכה להישאר בחדר האחורי ולשמור על שקט: לא ללחוש, לא להשתעל ולא לזמזם כשהיא שומעת שאנשים נכנסים למרפאה ולבית המרקחת. "אנחנו לא צריכים לעורר את חשדנותן של הבריות," הוא אמר. לינקה הבינה שהוא אינו מתכוון רק לכך שצריך להסתיר את עבודתה בבית המרקחת. היו להם עוד סיבות לחשוש. ד"ר קולי סיפר לאנשים בכפר שלינקה היא אחייניתו, וכי הגיעה מהעיר לכפר בגלל הרעב שְׁשָׁרָר שם. 20 אך למעשה היא לא הייתה אחייניתו של הרופא. מעולם לא פגשה בו עד שעברה להתגורר בביתו כמה חודשים קודם לכן.

הרופא יצא לחדר הקדמי, ולינקה ידעה שהוא פתח את דלת הכניסה כי פעמון הפח החלוד השמיע את קְרָקוּשׁוֹ. ד"ר קולי השאיר את הדלת פתוחה ואוויר קר חדר פנימה וצינן את שני החדרים. הוא הציץ החוצה, וכעבור כמה רגעים סגר את הדלת ונכנס אל החדר האחורי. 25

"לינקה," הוא אמר ושלף מעטפה מכיס המקטורן, "יש לי משהו בשבילך." לינקה המופתעת הניחה את הבקבוק על השולחן ולקחה מידיה את המעטפה. מיד הבינה מי שלח אותה, אבל מרוב התרגשות לא יכלה לפתוח אותה. "תקראי את המכתב בנחת... ואז תחזירי לי אותו." עיניה הכחולות של לינקה הביטו ברופא במבט שואל. 30 "אני אצטרך לקחת את המכתב," הוא הסביר. "את מבינה, את לא יכולה לשמור אותו כי בשום אופן אסור שיתגלגל לידיים של האנשים הלא נכונים."

הוא שוב יצא לחדר הקדמי, ולינקה הסתכלה על המעטפה. הרגשה חמימה החלה להתפשט בתוכה כשפתחה אותה. בפנים היה מכתב שאבא שלה כתב, אייר וכרך לספרון. בתשומת לב גדולה היא התבוננה בציורים, קראה את המשפטים ובראשה שמעה את קולו העבה של אביה. המכתב החזיר אותה אל ימים רחוקים, הימים שלפני המלחמה, והיא חזרה לקרוא אותו שוב מההתחלה. 35

אוקטובר 1943

ליניקה היקרה,

אני רוצה לכתוב לך מכתב אבל איך צל"ל להתחיל?

"ליניקה היקרה, מה שלומך? שלומי טוב..."

לא, את זה לא אכתוב כי ככה מתחילים כל המכתבים, ומכתב לליניקה הוא לא מכתב

רגיל. אני רוצה התחלה מיוחדת או יוצאת דופן!

נו טוב, שיהיה בלי התחלה...

הייתי רוצה שתספרי לי על בית הספר. אבל איך אוכל לשמוע אותך? אולי את יודעת מה?

קחי דף נייר גדול וצט חדש, בקשי יום חופש מבית הספר, וכתבי לי מכתב ארוך עם המון

ציורים!

ואולי אני אכתוב לך מכתב תשובה, וככה כל הזמן

הלך וחזור עד שהדורך יקבל סחחורת...

הסכמנו?

אני כבר מצפה למכתב המצויר הראשון שלך.

מסרי דרישת שלום לבית לכולם.

נשיקה בסביילך מאבא

בלילה אמרה ליניקה לד"ר קולי: "אני לא רוצה ללכת מחר לבית הספר." "למה?" שאל

בדאגה, "את מרגישה לא טוב?"

"אני מרגישה בסדר גמור," ענתה ליניקה, "אבל אני רוצה להישאר בבית ולכתוב לאבא

בחזרה."

"זו סיבה מצוינת להישאר בבית," אמר ד"ר קולי וחיוך דקיק על שפתיו, "את יכולה

להשתמש בי בתור הדורך הפרטי שלך."

לאחר שהחזירה לרופא את המכתב, שכבה ליניקה במיטתה וראתה בעיני רוחה את

המכתב. כמו בכל לילה לפני שנרדמה מלמלה חרישית: "לילה טוב, נתראה מחר." והייתה לה

גם תוספת בשביל המשפחה שלה: "נתראה בבית," לחשה לתוך הכר, "מיד אחרי

המלחמה."

הפרק מעובד לפי ואיד קוראים לך עכשיו. תמי שם-טוב (2007). בית לוחמי הגטאות: הוצאת דביר. © כל הזכויות שמורות למחברת ולהוצאה.

שאלות

1. השלימו את המילים החסרות לפי הקטע שבמסגרת בעמוד הראשון

לינקה חיה בהולנד בזמן שכבשו אותה ה⁽¹⁾..... היא הסתתרה בכפר
אצל⁽²⁾..... לינקה לא סיפרה לאיש שהיא⁽³⁾.....
הקשר בינה ובין אביה נשמר באמצעות⁽⁴⁾.....

2. לפי שורות 7–11, לינקה שמחה להכין את התרופה.

כתבו שתי סיבות לכך לפי הסיפור.

1.

2.

3. לפניכם קטע מהסיפור (שורות 3–5):

"היא... שקלה אבקה על המאזניים, מדדה מים בכוס מדידה, ערבבה את שני
המרכיבים בבקבוק מזכוכית עבה ירקרקה, פָּקְקָה את הבקבוק בפקק שֶׁעַם..."

א. העתיקו את ארבעת הפעלים שבקטע.

ב. מה תורמים לקורא הפעלים הרבים שבקטע?

הם מלמדים כיצד להכין סירופ נגד שיעול. ₁

הם עוזרים לדמיין איך נראה בית המרקחת שבכפר. ₂

הם ממחישים את העבודה הרבה שנדרשה להכנת התרופות. ₃

הם מתארים את הכלים הרבים הדרושים להכנת התרופות. ₄

4. ד"ר קולי סיפר לאנשי הכפר שני דברים על לינקה.

מה סיפר להם ד"ר קולי?

5. לפי שורות 22–25, עשה ד"ר קולי כמה פעולות לפני שנתן את המכתב הראשון ללינקה.

מדוע עשה ד"ר קולי פעולות אלה?

- 1 כי הוא רצה להיות בטוח שאין אף אחד בסביבה.
- 2 כי הוא ניסה להסתיר את עבודתו בבית המרקחת.
- 3 כי הוא רצה להכניס אוויר קר לשני החדרים.
- 4 כי הוא התרגש מפני שלינקה קיבלה מכתב מאביה.

6. הסופרת שילבה בסיפור את המכתב האמיתי שכתב אבא של לינקה.

מה תרומתו של המכתב לקורא?

סמנו ✓ ליד שתי התשובות הנכונות.

- 1) _____ הוא מלמד שקשה לכתוב מכתבים בתקופה זו.
- 2) _____ הוא מציג את הכתיבה המיוחדת של האב.
- 3) _____ הוא ממחיש מדוע היה צריך להסתיר את המכתבים.
- 4) _____ הוא עוזר לקורא לדמיין את חיי האב במחבוא.
- 5) _____ הוא מדגיש שהסיפור התרחש במציאות.

7. אבא של לינקה כתב במכתב: "ואז אני אכתוב לך מכתב תשובה, וככה כל הזמן הלוך

וחזור עד שהדוור יקבל סחרחורת..." (שורות 46–47)

למה התכוון אבא של לינקה?

1. לשתף את לינקה במחשבות שלו על הדוור.

2. להבטיח ללינקה שהוא יחזור ושהם ייפגשו.

3. לגרום לדוור להתעייף מרוב העברת מכתבים.

4. לבקש שיהיה ביניהם קשר מכתבים קבוע ורצוף.

8. לינקה התגעגעה לאביה.

העתיקו שני משפטים מהסיפור הממחישים זאת.

1.

2.

9. בשורה 56 כתוב שד"ר קולי חייך חיוך דקיק.

תלמידים שקראו את הסיפור שיְעֲרוּ מדוע הוא חייך.
סמנו ✓ ליד שתי ההשערות ההגיוניות לפי הסיפור.

לדעתי ד"ר קולי חייך כי עכשיו הוא הבין שלינקה קשורה אליו. (3)

לדעתי ד"ר קולי חייך כי הוא הבין שלינקה רוצה להיעדר מבית הספר אף-על-פי שאינה חולה. (1)

לדעתי ד"ר קולי חייך כי לינקה סיפרה משהו מצחיק שקרה לה. (4)

לדעתי ד"ר קולי חייך כי הוא שמח שלינקה הצליחה להכין את התרופה. (2)

לדעתי ד"ר קולי חייך בגלל הצעתו להיות הדוור הפרטי של לינקה. (5)

10. בשורות 58–59 כתוב: "... וראתה בעיני רוחה את המכתב."

מה הכוונה במשפט זה?

1. היא חלמה על המכתב בשנתה.
2. היא דמיינה לעצמה את המכתב.
3. היא התרגשה לראות את המכתב.
4. היא החזיקה את המכתב מול עיניה.

בכתיבתכם הקפידו על ניסוח, על סימני פיסוק, על כתיב נכון ועל כתב יד ברור.

11. יש החושבים שהסיפור "מכתב ללינקה" הוא גם סיפור עצוב וגם סיפור מעורר תקווה.

נמקו מדוע הוא עצוב ומדוע הוא מעורר תקווה.

12. לפניכם שלוש תכונות אופי המתאימות לד"ר קולי:

אחראי	טוב לב	אמיץ
-------	--------	------

בחרו תכונה אחת.

הביאו דוגמה מהסיפור, המלמדת על תכונה זו לפי מעשיו או לפי דבריו של ד"ר קולי.

התכונה:

דוגמה:

13. השלימו את החסר בקטע שלפניכם בעזרת מילים מהשורש ר-ק-ח.

רונית ואביה יצאו מהמרפאה והלכו אל בית ה⁽¹⁾ _____ כדי לקנות תרופה.
 עבדה שם ⁽²⁾ _____ בחלוק לבן. היא לקחה את המרשם של רונית ואמרה:
 "התרופה הזאת עדיין אינה מוכנה. צריך ⁽³⁾ _____ אותה עכשיו.
 מיד אתפנה ו⁽⁴⁾ _____ את התרופה עבורך."

14. א. כתבו כל שתי מילים שלפניכם במילה אחת.

דוגמה: הבית שלו – *ביתו*

1. העבודה שלה – _____

2. התרופה שלכם – _____

ב. כתבו כל מילה שלפניכם בשתי מילים.

דוגמה: מכתבו – *האכתב לו*

1. חשדנותם – _____

2. מיטתה – _____

מספר הפריט	סוג הפריט	הנחיות להערכה
		סיפור – מכתב ללינקה
1	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	<p>תשובה מלאה = התלמיד השלים את החסר בקטע כפי שמפורט להלן:</p> <p>(1) גרמנים או נאצים (2) מילה או מילים העוסקות ברופא, לדוגמה: <i>כופא</i> – <i>ד"ר</i> – <i>דוקטור</i> – <i>ד"ר קולף</i> – <i>הכופא ואתו</i> –</p> <p>(3) מילה העוסקת ביהדותה של לינקה או בהסתרתה, לדוגמה: <i>יהודייה</i> – <i>מסתתרת</i> – <i>במקלף</i> –</p> <p>(4) מכתבים או מכתב הערה: גם תשובה העוסקת ברופא תתקבל.</p> <p>תשובה חלקית = התלמיד השלים את החסר בשלושה מקומות בקטע כפי שמפורט לעיל. = התלמיד השלים את החסר במקום אחד או בשני מקומות בקטע כפי שמפורט לעיל.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה: סעיף 3: <i>כא אחיניתו</i> – (התשובה אינה נכונה מפני שאין היא מבוססת על הכתוב בקטע שבמסגרת.) <i>ישראלית</i> – סעיף 4: <i>הפטה</i> – <i>דק נסתרת</i> – <i>סו</i> –</p>
		הערה : אין להוריד נקודות אם כתב התלמיד מילה מיודעת (ה' היידוע).

מספר הפריט	סוג הפריט	הנחיות להערכה
2	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	<p>תשובה מלאה = תשובה העוסקת בשתי הסיבות האלה :</p> <ul style="list-style-type: none"> - לינקה רצתה לעזור לד"ר קולי. - לינקה הרגישה שד"ר קולי סומך עליה או עד אותו יום ד"ר קולי לא הרשה לה לרקוח תרופות. <p>הערה : תתקבל גם תשובה העוסקת בכך שלינקה רצתה ללמוד רפואה או רוקחות כשתגדל.</p> <p>תשובה חלקית = תשובה העוסקת באחת הסיבות שלעיל.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה :</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>כ' התרופה הייתה קלה להכנה.</i> - <i>כ' הצטייף היא רוצה להכין תרופות מסוכנות יותר.</i> - <i>היא התרכזה בהכנת התרופה.</i>
3	פתוח לשון	<p>תשובה מלאה = תשובה שארבעת הפעלים שלהלן כתובים בה או מסומנים בקטע :</p> <ul style="list-style-type: none"> - שקלה - מדדה - ערבבה - פקקה. <p>תשובה חלקית = תשובה ששלושה פעלים מהפעלים שלעיל כתובים בה או מסומנים בקטע, והרביעי חסר או שגוי.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לרבות העתקה של חלקי משפט ולא של הפועל, לדוגמה :</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>פקקה אפקה על המאנניט.</i> - <i>פקקה, מאנניט, מדידה, פקקה</i> (יש בתשובה רק שני פעלים.) - <i>פקקה אפקה, מדדה מ'ט</i> <p>הערה : פועל הכתוב בשגיאת כתיב ייחשב שגוי.</p>
	ר"ב בחינה והערכה של רכיבים	<p>תשובה מלאה = התשובה הנכונה : (3) הם ממחישים את להכנת התרופות.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת</p>

מספר הפריט	סוג הפריט	הנחיות להערכה
4	פתוח הבנת המשמעות הגלויה	<p>תשובה מלאה = תשובה העוסקת בשני הפרטים האלה :</p> <ul style="list-style-type: none"> - לינקה היא אחייניתו של הרופא. - לינקה הגיעה לכפר בגלל הרעב. <p>לדוגמה :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ד"ר קולף סיפר על לינקה אחייניתו שלו והגיעה לכפר כשלא הרצה. <p>תשובה חלקית = תשובה העוסקת באחד הפרטים שלעיל, לדוגמה :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ד"ר קולף סיפר על לינקה היא אחייניתו. - על לינקה הגיעה לכפר כשלא הרצה. <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה :</p> <ul style="list-style-type: none"> - שהיא מכינה את הסיכופ. - הוא אמר שהיא לא יהודייה. - שהיא יהודייה. - שהיא לא בגיט ועל אפא שלה רחוק ממנה.
5	ר"ב הבנת המשמעות המשתמעת	<p>תשובה מלאה = התשובה הנכונה : (1) כי הוא רצה להיות בטוח שאין אף אחד בסביבה.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת</p>
6	סגור בחינה והערכה של רכיבים	<p>תשובה מלאה = תשובה שמסומן בה ✓ ליד שתי התשובות האלה :</p> <p>(2) הוא מציג את הכתיבה המיוחדת של האב.</p> <p>(5) הוא מדגיש שהסיפור התרחש במציאות.</p> <p>תשובה חלקית = תשובה שמסומן בה ✓ ליד אחת התשובות שלעיל או שמסומן בה ✓ ליד שתי תשובות, אך אחת מהן שגויה.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת</p>
7	ר"ב הבנת המשמעות המשתמעת	<p>תשובה מלאה = התשובה הנכונה : (4) לבקש שיהיה ביניהם קשר מכתבים קבוע ורצוף.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת</p>

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>תשובה מלאה = תשובה שיש בה שני משפטים מהמשפטים האלה :</p> <p>– "... חיכתה למכתבים המצוירים של אביה..." (המשפט הוא ציטוט מהמסגרת שלפני הסיפור.)</p> <p>– "המכתבים... נטעו בה תקווה שהיא ואביה... ישובו הביתה." (המשפט הוא ציטוט מהמסגרת שלפני הסיפור.)</p> <p>– "... אבל מרוב התרגשות לא יכלה לפתוח אותה." (שורה 28)</p> <p>– "הרגשה חמימה החלה להתפשט בתוכה כשפתחה אותה." (שורות 32–33)</p> <p>– "בתשומת לב [גדולה] היא התבוננה בציורים, קראה את המשפטים..." (שורה 34)</p> <p>– "... ובראשה שמעה את קולו העבה של אביה." (שורות 34–35)</p> <p>– "המכתב החזיר אותה אל ימים רחוקים..." (שורה 35)</p> <p>– "... והיא חזרה לקרוא אותו שוב מההתחלה." (שורות 35–36)</p> <p>– "... אני רוצה [להישאר בבית] ולכתוב לאבא בחזרה." (שורות 54–55)</p> <p>– "[...] שכבה לינקה במיטתה] וראתה בעיני רוחה את המכתב." (שורות 58–59)</p> <p>– "נתראה בבית, [לחשה לתוך הכר, "מיד אחרי המלחמה."]" (שורה 60)</p> <p>הערות :</p> <p>1. שני משפטים מהמשפטים שלעיל הכתובים בשורה אחת ייחשבו תשובה מלאה.</p> <p>2. המשפטים עשויים להיות כתובים בלשון התלמיד, אך צריכים להוכיח הבנה של הכתוב ולהמחיש געגוע, לדוגמה :</p> <p>– <i>היא התרשמה לקבל מכתב</i></p> <p>3. אין הכרח לכתוב את המילים שבסוגריים המרובעים – [].</p>	<p>פתוח</p> <p>הבנת המשמעות המשתמעת</p>	<p>8</p>

מספר הפריט	סוג הפריט	הנחיות להערכה
9		<p>תשובה חלקית = תשובה שיש בה רק אחד המשפטים שלעיל. תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - לילה טוב נראה אחר (במשפט זה התכוונה לינקה לרופא ולא לאביה.) - לינקה הסתכלה על המצופה והרזיפה חמיה. (הצירוף "הרגשה חמימה" הועתק באופן שגוי, ולפיו ברור שהתלמיד לא הבין את הדרוש.) - אני לא רוצה ללכת לבית הספר אחר. - היא התבוננה בצ'וריס. <p>(חסרות המילים "בתשומת לב", המעידות על געגוע.)</p>
10	סגור פרשנות	<p>תשובה מלאה = תשובה שמסומן בה ✓ ליד שתי התשובות האלה:</p> <p>(1) לדעתי ד"ר קולי חייך כי הוא הבין שלינקה רוצה להיעדר מבית הספר אף-על-פי שאינה חולה.</p> <p>(5) לדעתי ד"ר קולי חייך בגלל הצעתו להיות הדוור הפרטי של לינקה.</p> <p>תשובה חלקית = תשובה שמסומן בה ✓ ליד אחת התשובות שלעיל או שמסומן בה ✓ ליד שתי תשובות, אך אחת מהן שגויה.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת</p>
11	ר"ב הבנת המשמעות המשתמעת	<p>תשובה מלאה = התשובה הנכונה: (2) היא דמיינה לעצמה את המכתב. תשובה שגויה = כל תשובה אחרת</p>

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>שאלה 12 נבדקת פעמיים – פעם בהבנת הנקרא (תוכן) ופעם בהבעה בכתב (מבנה ולשון, 12כ).</p>		
<p>תשובה מלאה = תשובה שיש בה שני נימוקים : האחד מדוע הסיפור עצוב, והאחר מדוע הסיפור מעורר תקווה, והנימוקים מסתמכים על הכתוב בסיפור, לדוגמה:</p> <p>– הסיפור צבוב בגלל פלינקא לא אהב את המשפחה שלה ולא ידעה איפה אבא שלה ואת מצורר תקווה כי היא קיבלה ממנו מכתבים וכך ידעה שהוא חי.</p> <p>– הסיפור "מכתב לפלינקא" הוא את צבוב ואת מצורר תקווה מפני שהתחילה קצת צבוב את השאה וסופו מצורר תקווה בגלל שהד"ר צרר לה.</p> <p>– מתחילה זה מסביר על החיים הקשים של פלינקא ואנ משהו צונר לה ושאר עליה. (לא כתוב במפורש מדוע הסיפור עצוב וגם מעורר תקווה, אך אפשר להבין זאת לפי התשובה.)</p> <p>– מפני שהיא צריכה לדבר את אביה דרך מכתבים. ואת בגלל יש לה עוד תקווה לפגוש את אביה.</p> <p>(לא כתוב במפורש מדוע הסיפור עצוב וגם מעורר תקווה, אך אפשר להבין זאת לפי התשובה.)</p> <p>– הסיפור צבוב כי מסופר על השאה והוא מצורר תקווה כי הם נפגשו.</p> <p>תשובה חלקית = תשובה שיש בה אחד הנימוקים שלעיל והוא מסתמך על הכתוב בסיפור, או תשובה שיש בה שני נימוקים אך רק אחד מהם נכון והוא מסתמך על הכתוב בסיפור, לדוגמה:</p> <p>– צבוב כי פלינקא לא יודעת איפה אביה ומצורר תקווה כי פלינקא רוצה למצוא את אביה והיא מנסה.</p> <p>(הנימוק מדוע הסיפור מעורר תקווה אינו נכון ואינו מסתמך על הכתוב בסיפור.)</p> <p>– הסיפור מצורר תקווה בגלל שהם מסרו אחד לשני מכתבים, אמרו איך מרגישים ואיך פה הספר.</p> <p>(הנימוק מתקבל אף שהחלק השני אינו מסתמך על הכתוב בסיפור. נוסף על כך אין נימוק מדוע הסיפור עצוב.)</p> <p>– הסיפור מצורר תקווה כי המכתבים פלינקא ואביה שלחו אחד לשני שימחו את פלינקא ואת אביה.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>– לפי דעתי הוא את ואת כי בצבוב יש אבא שהוא מור צר הידעה לה.</p>	<p>פתוח</p> <p>פרשנות</p>	<p>12</p>

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>בפריט זה יש לבדוק רק את איכות הכתיבה (התוכן נבדק בפריט 12).</p> <p>כדי להעריך את איכות הכתיבה יש לבדוק את הרכיבים האלה : מבנה המשפטים, רצף המשפטים ומילות הקישור, משלב הלשון, סימני הפיסוק (חוץ מהסימן פסיק), הכתיב, אורך הטקסט.</p> <p>תשובה מלאה = איכות כתיבה מיטבית, לדוגמה :</p> <p>– <i>הסיפור מצורף תקווה כי המכתבים שליוקא ואביה שלו אחד לשני שיאחו את ליוקא ואת אביה.</i> (כל רכיבי הלשון תקינים.)</p> <p>תשובה חלקית</p> <p>= איכות כתיבה בינונית, לדוגמה :</p> <p>– <i>מתחילה זה מספר על החיים הקשים של ליוקא ואי משהו צוער לה ושואר עליה.</i> (התשובה קצרה ואינה מוסברת דייה; המאזכר זה והמילה משהו הם סתמיים; הלשון דבורה.)</p> <p>– <i>הסיפור צרוב כי היא היתה רחוקה מאבא שלה. וזה מצורף תקווה מזה שהיה מלחמה ולפי יודעים איך למלחמה.</i> (המאזכר זה סתמי; מילת הקישור מזה e אינה תקנית, צריך להיות "מפני ש"; שהיה מלחמה – ההתאם הדקדוקי אינו תקני, צריך להיות "שהייתה מלחמה".)</p> <p>= איכות כתיבה נמוכה, לדוגמה :</p> <p>– <i>לפי דעתי הוא עט ועט כי בצצט יש אבא שהוא עמר על הילדה שלו.</i> (התשובה קצרה מאוד; משלב הלשון נמוך והולם לשון דבורה – עט ועט, בצצט.)</p> <p>תשובה שגויה = תשובה קצרה שיש בה שלוש עד ארבע מילים</p> <p>או תשובה שבה הכתיבה משובשת מאוד</p> <p>או תשובה שיש בה העתקה גורפת מהסיפור.</p>	<p>פתוח</p> <p>הבעה בכתב</p>	<p>12</p>

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>תשובה מלאה = תשובה שכתובות בה תכונה ודוגמה מהסיפור למעשה שעשה די"ר קולי או למשהו שאמר, והדוגמה מלמדת על התכונה שנבחרה. בתשובה צריך להיות קשר לוגי סביר בין התכונה לדוגמה מהסיפור.</p> <p>הערה: אותה דוגמה עשויה ללמד על תכונות שונות. לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - התכונה: <i>אחראי</i> דוגמה: <i>הוא שמר על אינקה ודאג שהמכתבים של אביה לא יתגלגלו לידים אחרות.</i> - התכונה: <i>טוב לב</i> דוגמה: <i>די"ר קולי התייחס טוב אל אינקה למשל הוא נתן לה להכין תרופות ולטחוק אףיה.</i> - התכונה: <i>טוב לב</i> דוגמה: <i>זו סיבה מצוינת להישאר בבית.</i> - התכונה: <i>טוב לב</i> דוגמה: <i>נתן לה לעבוד בבית המרקחת.</i> - התכונה: <i>אמיץ</i> דוגמה: <i>די"ר קולי סיכן את עצמו כדי לשמור על אינקה.</i> <p>תשובה שגויה = תשובה שכתובה בה תכונה ללא דוגמה מהסיפור או תשובה שכתובה בה דוגמה מהסיפור ללא תכונה או כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <ul style="list-style-type: none"> - התכונה: <i>טוב לב</i> דוגמה: <i>די"ר קולי התייחס יפה לאינקה.</i> (התשובה כללית ואין בה דוגמה.) - התכונה: <i>אמיץ</i> דוגמה: <i>מכיוון שכשר נתן לילדה להכין את התרופה אולי לא הייתה מצליחה וזה מצע אמיץ.</i> <p>(אמנם הרופא אפשר ללינקה להכין תרופה, אך דוגמה זו אינה מעידה על אומץ.)</p>	<p>פתוח פרשנות</p>	<p>13</p>

הנחיות להערכה	סוג הפריט	מספר הפריט
<p>תשובה מלאה = התלמיד השלים את החסר בקטע כפי שמפורט להלן:</p> <p>(1) מרקחת</p> <p>הערה: יתקבלו גם התשובות האלה: רוקח, רוקחת, רוקחים, רוקחות, לרבות תשובות מיודעות (ה' היידוע), לדוגמה הרוקחים, המרקחת.</p> <p>(2) רוקחת או הרוקחת</p> <p>(3) לרקוח</p> <p>(4) ארקח.</p> <p>תשובה חלקית</p> <p>= התלמיד השלים את החסר בשלושה מקומות בקטע כפי שמפורט לעיל.</p> <p>= התלמיד השלים את החסר במקום אחד או בשני מקומות בקטע כפי שמפורט לעיל.</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>סעיף 1:</p> <p>– רק'חה</p> <p>– מ'רקחת</p> <p>סעיף 2:</p> <p>– רקחת</p> <p>סעיף 3:</p> <p>– לרקח</p> <p>– ל'רקוח</p> <p>סעיף 4:</p> <p>– ארקוח</p> <p>– רקחה</p> <p>– ארקחה</p>	פתוח לשון	14
<p>הערה: מילה הכתובה בשגיאת כתיב תיחשב תשובה שגויה.</p>		

הנחיות להערכה		סוג הפריט	מספר הפריט
<p>1. תשובה מלאה = עבודתה</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>– הצקודתה</p>	.1	א.	פתוח לשון
הערה: מילה הכתובה בשגיאת כתיב תיחשב תשובה שגויה.			
<p>1. תשובה מלאה = החשדנות שלהם או חשדנות שלהם</p> <p>תשובה שגויה = כל תשובה אחרת, לדוגמה:</p> <p>– החשדנהם</p> <p>– החשדותהם</p>	.1	ב.	פתוח לשון
הערה: מילים הכתובות בשגיאות כתיב ייחשבו תשובה שגויה.			